

Meeldetuletuseks õppeaasta eel

Vinni valla lasteaedades on kehtestatud vanemate osa kulude katmises 240 eurot aastas ja seda tasutakse igakuuliselt a' 20 eurot kuus.

Lasteaia kulude katmise toetust on õigus taotleda kahe ja enama lapsega perel kuni 100%, kui lapsed käivad Vinni valla lasteaias. Lasteaia toiduraha kompensatsiooni võimalus on madala sissetulekuga (155 eurot kuus ühe pereliikme kohta) peredel. Toiduraha päevamaksumuse piirmäärast otsustab lasteaiaga hoolekogu. Meeles tuleb pidada, et toetuse avaldusi tuleb poolaastakaupa uuendada. Avaldus toetuse säilitamiseks tuleb taastada juuni- ja detsembrikuus.

Lasteaia kohamaksu teiste omavalitsuste lasteaedades üldreeglina ei kompenseerita, erandolukorrad lahendatakse lapsevanema avalduse alusel enne lapse lasteaeda panemist. Probleemide vältimiseks on oluline elukoha vahetamisel oma elukohaandmed rahvastikuregistris kokkostatada.

Vinni valla koolides on koolilõuna **kõikidele õpilastele tasuta**.

Koolilõuna kulusid väljaspool valda õppivatele õpilastele ei kompenseerita. Vinni valla madala sissetulekuga pere lastele, kes õpivad teiste oma-

valitsuste koolides on vanematel õigus taotleda kooli toiduraha toetust sotsiaalhoolekande alaeelarvest vastavalt vallas kehtivale sotsiaalhoolekande maksmise korrale.

Tudu, Roela, Vinni-Pajusti või vabariigis asuvate erivajadustega laste kooli esimese klassi õppima asuva õpilase vanemale makstakse ranitsatoetust - 65 eurot. Valla koolides õpinguid alustavate laste toetus-avalduste koondnimekirja koostatatakse esimesel koolinädalal koolis, erikoolide 1. klassides õpinguid alustavate laste vanematel tuleb toetuse saamiseks kirjutada avaldus vallamajas või osavallakontoris.

Huvitegevuse kulusid kompenseeritakse avalduse ja kuludokumendi esitamisel kuni 50 % ulatuses. Huvikooli lepingupartneriks on lapsevanem, mitte vald. Rakvere Muusikakooli kohamaksust kompenseeritakse 1. ja 2. klassis 50 %, alates 3. klassist 100 % kohamaksust. Muusikakooli eelklassi, laulustuudio, lisapilli või lisa-aasta maksumust ei kompenseerita. Kulude(vahe) kohta esitab Vinni vallavalitsus lapsevanemale arve.

Sõit kooli ja kodu vahel on õpilasele tasuta elukohajärgse üldhariduskoolini. Väljaspool valda õppivatele õpilastele

transpordikuluid ei kompenseerita. Õpilased, kes kasutavad kooli ja koju sõiduks avalikke transpordiliine, esitavad sõidutivale saamiseks taotluse oma klassijuhatajale.

Meie õpilastele teinudavad suurepärasel bussijuhid. Ärgem muutkem nende rasket tööd veelgi keerulisemaks! Hoidkem vara, austagem kaassõitjaid ja järgigem liiklusreegleid! Vallavalitsus on andnud bussijuhtidele loa - need õpilased, kes reeglitest kinni ei pea, bussist maha tõsta.

Eri-, ameti- ja kõrgkoolidesse sõidu kompenseerimisega tegelevad vastavad **koolid ise**. Selleks Vinni valda pöörduda ei ole vaja.

Lapsevanemal on probleeme kindlasti palju. Probleemide lahendamiseks pöörduge julgelt kooli, lasteaiaga või vallavalitsuse poole isiklike avaldustega. Vt. ka valla kodulehte <http://vinni.kovtp.ee/et/eeskirjad-ja-korrad1> ning <http://www.vinnivald.ee/eeskirjad-ja-korrad2>.

Lõpetuseks soovin kõigile head läbisaamist ning koostööd! Rohkelt ideid ja jõudu ning tahtmist nende ellu viimiseks! Edukat kooliaastat!

Margit Diits
Haridus- ja lastekaitse-
nõunik, telefon 325 8655

Uued vee ja kanalisatsiooni hinnad

Vinni Vallavalitsus kookõlastas 3.juulil Askoterm OÜ ja Roela Soojus OÜ taotlused vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinna tõusu kohta ning kehtestas veeteenuse hinna Küti külas.

Uued hinnad hakkavad kehtima alates 1. septembrist 2015. Nii veevarustuse kui heitvee ärajuhutamise eest tuleb OÜ Askoterm tegevuspiirkonnas Vinni, Pajusti, Viru-Jaagupi alevikus, Kadila, Kakumäe, Koeraverre, Kulina, Inju külas tasuda veevarustuse teenuse eest 1.60 ja kanalisatsiooniteenuse eest 1.70 eurot kuupmeetri kohta. OÜ Roela Soojus tegevuspiirkonnas Roela alevikus ja Lepiku külas

on uueks kuupmeetri hinnaks veeteenusel 1.20 ja kanalisatsiooniteenusel 1.50 eurot.

Vallavalitsus kehtestas veeteenuse hinnaks Küti külas 1.60 eurot kuupmeetri eest.

Senised vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinnad on Askoterm OÜ teeninduspiirkonnas kehtinud seitse aastat, alates 2008. aastast ning Roela Soojus OÜ teeninduspiirkonnas 2010. aastast.

Askoterm OÜ teeninduspiirkonnas on nii vee- kui kanalisatsiooniteenuse senine hind 1.19€/m³, Roela Soojus OÜ teeninduspiirkonnas ja Küti külas 0,96 €/m³.

Hilje Pakkanen

Vetikus ja Tudus vahetub vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutaja, muutuvad teenuste hinnad

Käesolevast sügisest alustab Vetiku külas ühisveevärgi ja kanalisatsiooniteenuse osutamist OÜ Askoterm ning Tudu alevikus OÜ Roela Soojus. Seni osutas Vetikus ja Tudus nimetatud teenuseid Vinni Vallavalitsus.

Teenuste tootmisel kahjumi vältimiseks võrreldi teenuste seniseid tootmiskulusid nende müügihindudega.

Analüüsil ilmnes, et ühisveevarustuse ja -kanalisatsiooni teenuste tootmiskulud on pikema aja kestel ületanud teenuste müügihindu nii veevarustuse kui kanalisatsiooni osas.

Võrdlusest OÜ Askoterm tegevuspiirkonnas alates 1. septembrist rakenduvad veeteenuse hindadega selgus, et Vetiku ühisveevärgi ja kanalisatsiooni osas OÜ-l Askoterm võimalik rahuldavalt majandada tema tegevus-

piirkonnale Pajustis, Vinnis ja Viru-Jaagupis kehtestatud teenuste hindadega. Seetõttu on Vetikus kehtestatavad veeteenuste hinnad ühtlustatud OÜ-l Askoterm tegevuspiirkonnale - Pajustis, Vinnis ja Viru-Jaagupis - kehtestatud hindadega.

Vinni Vallavalitsus kehtestas 26. augustil uued vee- ja kanalisatsioonihinnad Vetiku külas ja Tudu alevikus, mis hakkavad kehtima alates 1.oktoobrist.

Uus veeteenuse kuupmeetri hind Vetiku külas 1,33 eurot (ilma käibemaksuta) ja 1.60 eurot (koos käibemaksuga). Kuupmeetri kanalisatsiooniteenuse eest tuleb alates 1.oktoobrist tasuda 1,42 eurot (ilma käibemaksuta) ja 1,70 eurot (koos käibemaksuga).

Analüüsist selgus, et ka Tudu alevikus on olnud ühisveevarustuse ja -kanalisatsiooni teenuste

Selle ajaga on tõusnud üldine hinnatase, eriti keskkonnatasud. Kanalisatsiooniteenuse hind on mõjutanud kulutuste kasv reovee puhastamiseks - suurenenud on keskkonnatasud, pärast reoveepuhastite rekonstrueerimist on kasvanud elektrienergia ja kemikaalide kasutamine, samuti puhastis trekkiva muda käitlemise kulud.

Hinnatõus on põhjustatud vee- ja kanalisatsioonisüsteemide parendamiseks tehtud investeeringutest, mille omaosaluse katmiseks võetud laenu tuleb hakata tagasi maksma.

Hilje Pakkanen

tootmine ja müük pikemat aega kahjumis. 2014.a kujunesid veeteenuste tegelikeks hindadeks kuupmeetri eest 1,17 eurot ja kanalisatsiooni teenuse osas 2,07 eurot (ilma käibemaksuta).

Uus veeteenuse kuupmeetri hind Tudu alevikus on 1.oktoobrist 1,17 eurot (ilma käibemaksuta) ja 1.40 eurot (koos käibemaksuga). Kuupmeetri kanalisatsiooniteenuse eest tuleb alates 1.oktoobrist tasuda 2.09 eurot (ilma käibemaksuta) ja 2.50 eurot (koos käibemaksuga).

Senised hinnad on kehtinud Vetikus ja Tudus 2010. aastast ning on pärit ajast, mil elektrienergia ei olnud veel vabaturu-kaup, samuti on kasvanud keskkonnatasud. Mõlemad on aga vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamisel olulised hinnakomponendid.

Peep Vörk

Vallavanema veerg

Suvine puhkuste aeg on lõpusirgel. Augustis saabunud suvi pakkus kuhjaga päikesepaistat, et uueks talveks energiat koguda.

Suvi ei lubanud aga mitte kõigil aega maha võtta ja puhata - Eestis möllav Aafrika seakatk on teinud maainimese vägagi muurelikuks. Paistab, et kahjuks ainult maainimese. Juhtusin lugetema paari nädala tagusest Eesti Ekspressist, milles ilmselt linnainimene kirjutas heast põllumehe elust, kus riik neile häda korral (seakatk) kohe appi tõttab kahju kompenseerima, kuid miks riik teistelet ettevõtjatele (kohvik, kinnisvaraarendus jne) seda ei tee. Maainimene teab, et maal on üksteise tegemised tihedasti läbi põimunud ja sõltuvad. Läheb seakasvataval halvasti, nii et ta tauditsooni piirangute tõttu enam oma toodangut müüa ei saa, siis kuhu ta selle paneb, kui samal ajal poodidesse importhiha asemele tuuakse? Need sead, mida piirangute tõttu müüa ei saa, vajavad ikkagi söötmist, emised poegivad. Emisele ju ei ütle, et ära enam poegi, meil on seakatk... Seakasvatuse osas Eestis kriisisündis, kuid valitsus pole ikkagi tegutsenud. Konkreetsete tegude, nt importhiha sisetoomise piiramise asemel tegeldakse süüdlaste otsimisega. Nii jätkates läheb maal raskeks ka viljakasvatajatel jt. põllumajandusettevõtjatel, meil köi-

gil.

Mida siin igaüks teha saab, on tarbida oma kodumaist, mitte sissetoodud liha.

Suvi on remontide ja heakorastamise aeg. Vinni valla vabatahtlikus päästekomandos Roelas on lõpusirgel tööd küttesüsteemi uuendamisel ja tuleõõrjeautode garaazi soojustamisel. Need tööd saime teha riigi rahadega eest. Pajustis endise karusloomaafarmi territooriumil lammutatakse territooriumi korrastamiseks rebasefarmide puure. Selleks ei kasutata suurtehnikat, millega ei tekitata naabritele müra-, tolmu- ega transpordikoormust. Tööd käivad puhtama ja parema elukeskkonna nimel.

Koolimajades käib sagimine - kooli personal ja õpetajad pingutavad algava õppeaasta eel, et kõik oleks uus ja värske, parem kui varem. Õpilasteski on mõnusat surinat-ootuselevust - uus klassinumber, uued õpikud-raamatud, uued rõivad, kingad, koolikott... vanadest on suve jooksul juba välja kasvada jõutud, kulunuks kantud. Uudishimu on suur - tahaks juba näha, kes on klassis, kas uusi õpilasi on lisandunud, millised on uued õpetajad, uued ained. Küll tahaks näha, kui palju keegi suvega on muutuda jõudnud. Õppeaasta alguse puhul kooliperesid tervitamas käies on mulle silma jäänud just see põnevus ja õhin, millega meie noored kooli algust

ootavad. Jätke see tunne endale meelde!

Jätke endale meelde ka kaunimad mälestused peagi lõppevast suvest, kohtumistest, käidud paikadest, ettevõetud tegemistest. Need suvehetked annavad palju uut energiat ja rõõmu sügisele vastu minna. Annavad aluse lootusele, et et algav kooliaasta tuleb parem. Kool ongi huvitav, iga päev on koolis justkui seiklus, kus järgnevat päev ei sarnane eelmisega - iga päev saadakse uusi teadmisi ja kogemusi. Paratamatult tekkiva koolirutiini vastu aitavad huviringid, sportimine, kus saab end päeva pingeist vältida elada. Sõprade hea seltskond. Kodu tugi.

Kasutage neid võimalusi, mis meil on. Kunagi ei ole olnud nii häid aegu kui on praegu, kus saad õppida seda, mida tahad, kus valikutepakett on sedavõrd kirju. Ole vaid usin ja sihikindel oma unistusi ellu viima. Ei pea ise kehvi aegu üle elama, et mõista, kuidas meiegi riiki saabunud pagulased unistavad rahulikult ajast ja koolipõlvest.

Vinni vallas jätkame taas kolme kooliga. Valla kolme kooli peale kokku alustab sel õppeaastal kooliteed enam kui poolsada õpilast. Meeldiv on tõdeda, et meie koolides püsib õpilaste arv võrreldes varasemaga samal tasemel, seda ka nii esimesse kui ka kümnendasse klassi minejatel.

Soovin kõikidele õpilastele ja õpetajatele head kooliaasta algust!

Toomas Väinaste

Vinni noored hakkavad vanu pilte ja mälestusi koguma

MTÜ Vinni Valla Noored Vinni päevakeskuse noortetuba alustab omanäolise algatusega, kutsudes noori kaasajaste digivahenditega vanu pilte ja mälestusi koguma.

Selleks sai noortekeskuse avatud noortekeskuse projektkonkursil oma projekti "Arvuti - mälestuste salvestaja" ja Vinni vallavalitsuse kaasrahastuse toel soetada Vinni päevakeskuse noortetuppa uue arvuti ja skanneri.

Skaneerimisega saab väärtuslikud vanad fotod säilitada digifotodena vaatamiseks ka järgmistele põlvkondadele. See on üks võimalus suunata noori

oma juurte, esivanemate mälestuste juurde, pakkuda teadmisi oma kodukandi kohta.

Siit noortetuba üleskutse noortele ja ka vanematele. Palun vaadake läbi oma vanavanemate fotoalbumid ja kirjutage üles fotodega seotud mälestused: kes on pildil, millal, kus on pilt tehtud ja millega tegemist. Kui on teada pildi autor, siis ka tema nimi. Oodatud on ka pildid kohadest, vanadest majadest, paikadest - needki on aja jooksul kohati tundmatuseeni muutunud. Aeg jookseb halastamatult ja aina vähemaks jääb vanade aegade mäletajaid.

Pildid saab omanik loomuli-

kult tagasi.

Piltidest valime koos välja huvitavamad fotod, mis kajastavad koduvalla sündmusi ja inimesi. Pildid jäävad talle Vinni valla kodulehe pildipanka. Ühiselt kogutud pildid ja mälestused on aluseks näitustele ja kui hästi läheb (projektiraha!), ka raamatuks. Ja siis on tore mõelda, et igaüks sai anda selle sünni oma osa.

Ootame septembris noori koos vanade fotodega. Vinni noortekeskuse on avatud tööpäeviti kella 14-20-ni.

Vinni päevakeskuse noortetuba noorsootõtaja
Eve Kukor

Õppuritele peretoetuse maksimisest

Seoses kooliaasta algusega võib liikkuda vanemate kui 16-aastaseste õppurite peretoetuste maksimine oktoobrikuusse.

Vanemate kui 16-a laste õigus peretoetusele on seotud õppimisega. Peretoetus (lapsetoetus) maksatakse kuni lapse 16-a saamiseni sõltumata tema koolikohustuse täitmisest. Peretoetus makstakse õppeaasta järgi ja õppeaasta lõpp üleminekuklassides on 31. augustil.

Uuel õppeaastal maksmise aluseks oleval õppimist tõendavad andmed laekuvad Sotsiaalkindlustusametile Eesti Hariduse Infosüsteemist (EHIS) septembrikuu jooksul. EHIS andmed on aluseks kõikidele vanematele kui 16-aastastele lastele peretoetuste maksimisest. Ka üleminekuklasside (11. ja 12. klassi) õppuritele jätkatakse peretoetuste maksmist pärast and-

mete laekumist Eesti Hariduse Infosüsteemist.

Põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppival keskkaridusest lapsel on õigus peretoetusele kuni 19-a saamiseni. 19-a saamiseni makstakse toetust jooksu-va õppeaasta lõpuni.

Kuna peretoetuste maksimine panka toimub 8. kuupäeval, siis septembrikuus kõikide õpinguid jätkavate laste kohta infot selleks kuupäevaks Sotsiaalkindlustusametile laekunud ei ole. Seetõttu on septembrikuu peretoetused võimalik välja maksta oktoobrikuus koos oktoobrikuu toetusega, tähendab lastetoetust saab kahe kuu eest korraga.

Kui laps katkestab õpingud ja lahkub koolist, siis sellest tuleb kindlasti teavitada Sotsiaalkindlustusametit, et vältida enamikuid, sest enamsaadud peretoetus tuleb

riigile tagastada igal juhul.

Raha tagasiküsimisel lähtume alati EHIS-es olevast õpingute lõpetamise kuupäevast, mitte sellest kuupäevast, millal õpilane koolist dokumendid välja võtab. Sama kehtib ka juhul, kui 16-a või vanem laps plaanib õpingute jätkamist alates 1. septembrist ja ta on kantud ka kooli õpilaste nimekirja, aga reaalselt õppima ei asu. Kui Sotsiaalkindlustusametist sellest ei teavitata, siis võivad samuti tekkida enamikuid, mida hakatakse lapsevanemalt tagasi nõudma.

Toetuste suurust saab vaadata Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/lastega-peredele/>.

Sotsiaalkindlustusameti pressiteade

Virulased käisid Mulgimaad kaemas

Elutark Halliste kirikus.

Kevadel sai Viru-Jaagupi eakate klubis Elutark vastu võetud otsus, et tänavusuvine reis tuleb Mulgimaale. Giidiks lubas lahkesti tulla jällegi Ülle Rajamart. Ekskursiooni päev, 12. august, töötas tulla kuum ja äikesetormivõimalustega.

Jõudsin Mulgimaale tänu vilunud bussijuhile Heldurile aegsasti ning kuna Olustvere giidiga kokkulepitud ajani oli veidi aega, tegime kõrvalepoike Pelistverre. Küllastasime kivikangruti, mida hakati rajama küüditatute mälestuseks 1988. aastal. Paljudel kividel ja mälestusplaatidel on peal represseeritute nimed. Kivikangur on juba aukartustäratavalt suur. Mõeldi, kui suur võiks see sümbolne kivist haud olla veel siis, kui seal oleks kõigi Eesti represseeritute kivid.

Olustvere mõisakompleksi ja pargiga tutvumiseks kulus paar tundi. Kuumast leitsakust pääsesime mõnusalts jahedasse mõisahoonesse.

Olustvere muistset asustust tõendavad leiud väljakaevamistel juba I aastatuhande 1. poolest, sealhulgas kaks rikkalikku hõbeaart 11. ja 14. sajandist. Mõisa peahoone, kuulunud Fersenite suguvõsale, on ehitatud 1900. aastate paiku ning praeguseks on kogu mõisanambel Norrast pärit abirahade toel restaureeritud kauniks vaatamisväärseks.

Hoones võis vaadata mitmeid näitusi: Voldemar Luhti poolt mustast lepast nikerdatud kujukesed kõikvõimalikest hobustest tehtud töödest-toimetustest humoorikate allkirjade varustatud, misnäitasid, kui palju tööd on meie esivanemad pidanud tegema. Mõni aasta tagasi valmis Olustvere mõisa endises viinaköögis üks paremini varustatud tehnoloogiaga klaasikodasid Eestis. Uus klaasikoda meelitab klaasikunstnikke üle Eesti ja kaugemalgi Olustverre klaasikunstni tegema ja oma loomingut näitama. Ühest näitusest saime meiegi osa. Nautisime ka klaasiesemete väljapanekut, kust ei puudunud samas lähedal asunud kuulsas Meleski klaasivabrikus valmistatud kaunid klaasid, kausid, vaasid. Olustvere mõis kogub tuntuks oma töötubadega - keraamika-, lina- ja lapikoda, villa- ja käsitöökoda, leivakoda -, mis asuvad eraldi majades ja kus saab juhendajate käe all ka ise midagi meisterdada, meistrite käteosavust vaadata, huvipakkuvat asja kaasagi osta. Meie giidiks oli lapikoda meister Mall Vesilo, kelle näitust kaunistest tekstiilidest võis vaatama jääda. Hea minek oli meie rahvas seas isetehtud leival.

Varju annavad ja mõisaümbrust ilmestavad kaunis põlispuudega liigirikas park, tiigid õitsvate valgete ja roosade vesiroosidega, sillakesed.

Järgmine sihtpunkt oli Heimtali käsitöömuseum, mille külastamist käsitööhuvilised erilisel ootasid, kuid mis valmistas varemkaänuvatele pettumuse. Kui muuseumi perenaine oli veel kunstnik Anu Raud, olid imeilusa käsitöö väljapanek kordi rikkalikum. Nüüd kuulub Heimtali koduloomuseum Eesti Rahva Muuseumi alla ning on rohkem tudengite praktika- ja baasikohaks. Siiski oli üllatav näha kirjanik Leida Kibuvitsa kätsi valmistatud imekauneid siidkandiga rõivaid. Millal ta veel kirjutada jõudis?

Heimtali põliste puude all pidasime lõuna-piknikku, taeva serval äikesepilvedeks jõudu koguvad tumedad pilved.

Edasi viis reis ikka lähemale Lätimaale, meid huvitanud Halliste kirikusse. Selle algne hoonne ehitati arvatavasti 15. sajandil. Aegade jooksul on ta neli korda põlenud. Ühte põlengut (1959) mäletas ning kirjeldas meiega kaasasõitnu, Hallistest pärit Meida Inno. Kirik taastati rahva rahadega, taastamise eestvedaja oli viimase rahvusliku ärkamise aastail, 1989–1991 nii kolhoosiesimehe kui pastori ametit pidanud Kalev Raave. Halliste kiriku näol on tegemist esimese pühitsetud kirikuga taasiseseisvunud Eestis ja see pälvil omal ajal palju meedia tähelepanu. Kirik on kuulus uuendusliku altarimaali poolest, mille autor on Jüri Arrak. Kirikus on veel teinegi tema maal "Püha Anna Neitsi Maarjaga". Suurel kirikul on kõrge must lagi ning kaunid õrnad kroonlühtrite read seintel.

Mulgid on oma identiteedi üle uhked. Nad on igasse Mulgimaal kihelkonda pannud teede äärde häid emotsioone tekitavad mulgi rahvarõivais mulgi kujusid. Aastaid tagasi käis Mulgi kultuuri instituut välja idee püstitada igasse kihelkonda mulgi kuju. Ideega tulid kaasa vallava-

nemad ja nüüd on mulgi kujud, omamoodi maamärgid vaatamiseks ja pildistamiseks väljas mitmel pool ajaloolisel Mulgimaal, valvamas Mulgimaal valdusi. Väikelinnas Karksi-Nuias imetlesime meiegi mulgi tantsupaari. Nende käevangus oli äge ennast kaaslastel pildistada lasta.

Samas Karksi-Nuia ürgoru servas, tee ääres valvab teelisi sealtkandi kuulus mees August Kitzbergi kivikuju. Leidsime, et Kitzberg, paljude Eesti algupäraste näidendite autor („Libahunt“, „Kauka jumal“, „Tuulte pöörises“ jt), aga ka vallakirjutaja, pangaametniku, ärijuhi jt ametit pidanud mees, kelle sünnist mõeldub tänavu 160 aastat, on teenimatult unustusse jäänud. Tea, kas teda enam lapsed kooliski õpivad...

Järgmine peatuspaik oli Viljandi, kuhu koos meiega kiirustasid ka ähvardavad äikesepilved. Viljandis ootasid meid vägevad lossimäed, varem, kuulus ripsild ja uhke vaade alla järvele. Järvesuplus jäi kahjaks ära, sest taevast tahtis teisi. Kuni Pärimusmuusika Aida kohvikus kauneid vaateid ja kosutavaid jäätisekotte nautisime, avanesid kõuemürina saatel taevaaluugid ning tume pilv kallas oma sisu Viljandi linnale. Õnneks sai aidast osta vihmakeeppe, kuid buss oli mitme tänavaga kaugel ning mõnedki reisikaaslased lippasid läbi asfaldil soojenenud veevoogude bussi paljajalu. Kojujõudmise ajaks olid aga püksisääred ja seelikusabad juba enamasti kuivad. Kodu uudistest saime teada, et ehkki vihma kallas Viljandi kohal nagu pangest, pääsesime suurest, autosidki mõlkinud rahesajust.

Viljandimaa on kaunis kant ja seal tasus käia. "Om moid maailman tuhandit ja rahvit mitmit miljunit, uitsainus Mulgimaa" Nii on!

Kõik meie poolsada ekskursantid tänavad vallavalitsust, kes meile selle reisi võimaldas!

Anu Soon
Elutarga president

Õppeaasta avamine

Roela Lasteaias-
Põhikoolis kell 9.00

Vinni-Pajusti
Gümnaasiumis kell
10.00

Tudu Koolis
kell 12.00

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõondis.
Tel: 5611 1900

Raamaturikas Roela

Eesti rahvas on juba pikka aega olnud Euroopa ja maailma üks parima kirjaoskusega rahvaid. Kui 1897. aasta rahvaloenduse andmeil oskas Eesti elanikest lugeda juba üle 90 protsendi, siis Euroopa kultuuri laternahoidjate – itaallaste hulgas, pingutati veel 1950. aastatel selle nimel, et kirjaoskus tõsta Eesti rahvaga võrreldavale tasemele. See võimekus ja pealehakkamine, millega ka väikesed külad ja alevikud pannustavad meie kultuuriloo rikastamise ning raamat järgneb raamatule, pole seega juhuslik, vaid tiheda kultuurikihiga rahva loomulik vajadus.

E e s t i taasiseisvusmispäeval – 20. augustil, esitleti Roela Rahva Majas pidulikult Roela kandi minevikku tutvustavat teost „Minu kodu lugu“. Seekord jõudis kaanete vahele juba sarja IV köide, mis muudab sinise kandi üheks paremini uurituks ja ka trükiste avaldamise mahult üheks edukaimaks kohaks Eestis. Esinduslik kõvakaaneline teos sobib raamaturiialeid ehtima kõige väärikamale kohale. Öhtuti pikki tunde televisiooni ees veetes või ilukirjandust lugedes saame osa teiste inimeste lugudest. Ent nüüd on Roela rahva riulitel sinise kogukonna oma lugu, mis muudab selle raamatu tähtsaks kui sajad kaugeid kohtade lood. Kogumiku põhjalikkuse saladus on seotud Roela kooli kuuagaegse ajalooõpetaja Maret Trallaga, kes on hoolikalt säilitanud aastate jooksul koolis tehtud uurimustöid ning koostöös kodukandi liikumise ja kogukonnaga suutnud need tööd rahvale kättesaadavaks teha. Tegu on väga tänapäevase oskusega – võimekusega rahvale ideed selgitada,

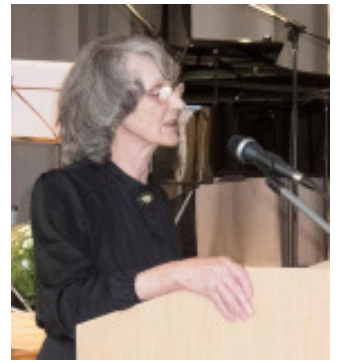
leida hulk toetajaid ja panna see lõpuks paljusid Vinni valla kodusid röömutama. Selline teos aitab mäluühite abiga kodukohaga siduda ka juba ammu sealt lahkunud inimesed.

Mind hämmastas peatükide autorite noorus – seitsmendast üheteistkümnenda klassini õpilasteni. Nad on kirjutanud nii küpseid uurimusi, et väärivad võrdlemist üliõpilastöödega. Seetõttu loodan väga, et autorite hulgast sirgub Maret Trallale vääristatult järeldas. Kuidas saaks see teisiti olla, kui siinkandis tegutses üks Eesti kuulsamaid ajalookirjutajaid – kroonik Christian Kelch?

Paljud andekad kodu-uurijad, kellele Maret Tralla on olnud te juhiks, on tänaseks oma erialase raja juba leidnud. Ajaloo uurimine on tegevus, mis on võrreldav detektiivromaanide lugemise-kirjutamisega. Kild-killa kõrvale seades avanevad uurijale sündmused, inimesed ja esemed. Loodan, et enamus „Minu kodu loo“ autoritest tegelevad tulevikuski kodukoha lugudega vähemalt hobi korras.

Sarja IV raamat jõuab otsaga aega, mille mäletajateks on mitte üksnes dokumendid, vaid enamus elanikke. See annab lugejale haruldase võimaluse anda oma tegevusele tagasipilk ning mõelda, kui keeruliste ülesannete ees on kutselised ajaloolased meid lähiajalugu käsitledes – mis on oluline, mida võtta, mida jätta?

Raamatust saab ülevaate nii kolhooside tekkest kui lagunemisest, talude taastamisest ja eraettevõtlike eneseleidmise aastatest. Nõukogude võimule ei meeldinud rahva iseseisvuse organiseerimine. Eesti rah-

Roela kodulooaliletaja Maret Tralla esitlusel ettekandga esinemas. Tõnis Nurga foto.

vas pole sugugi individualistlik, vaid koostegemine väljendub organisatsioonide innuka loomisega. Sellest räägivadki raamatu peatükid Roela seltsidest ja ühingu- alates vanast vabariigist tänapäevani. Maarja Lanemani siukas kirjatöö käsitleb Vinni vallas omavalitsuse taastekkimist ning juttu tuleb vallavanematest ja valla asutustest. Hea konsept igale valla elanikule!

Nõukogude okupatsiooni all aitas juurtest kinni hoidmine Eesti rahval püsima jääda. Täna päeval oleme uute väljakutsete ees, sest välismaal töötamine on juba tavapärane. Soomel poleks oma iibeprobleemi lahendamiseks midagi selle vastu, kui töökad eestlased jääksid sealseteks püsielanikeks. Võistluses tublide ja töökate eest peab lootma, et tugevad juured aitavad võõrsil töötajatel Eesti küljes püsida ning välismaal õpitu ja teenitu läheb kodukandi ülesehitamiseks, avastades endas samasugust leidlikkust nagu esimeste eraettevõtete loojad. Selleks olgu neile julgustuseks „Oma kodu lugu“.

Anti Poolamets
Ajaloolane, Kulina küla elanik

Pajusti klubis 12. septembril raamatute vahetamise päev

Juhul, kui teie riulile on kasutult seisma jäänud ammu loetud raamatud, kui soovite uutele raamatutele ruumi teha või soovite vahetada oma raamatud teiste vastu, siis seda on võimalik teha 12. septembril kella 12.00- 17.00 Pajusti klubis Raamatute vahetamise päeval. Oma raamatud palume tuua klubisse eelmisel päeval, 11. septembril kella 14.00-18.00 või 12. septembril kell 11.00. Info: 5057645.

Inge Arula, klubi juhataja

Pajusti klubi ringid alustavad tegevust

Zumba uue hooaja esimene trenn Pajusti Klubis kolmapäeval, **9. septembril** kell 18.30. Treener Kaja Jaanson ootab kõiki huvilisi! Info tel 58 519 518 Kaja Jaanson. Pajusti eakate klubi **Mõttelõnga klubi** liikmed saavad taas kokku **15. septembril kell 13.00**. Tähistame suvisiid sünnipäevi. Ootame ka uusi tulijaid. **Pajusti klubi naisansmbel on loomisel.** Kui leidub viispidavaid naisi vanuses 25-50 aastat ja Te olete huvitatud laulmisest loodavas naisansmbelis Pajusti Klubis, siis võtke palun kontakti klubiga tel. 505 7645 Inge Arula

Mõdriku küla pidas kokkutulekut

Meie kodu on seal, kus on meie juured. Laiemalt võttes on meie juured Eestmaal. See on eriti tuntav siis, kui oleme viibinud välisreisiil. Ületanud aga riigipiiri ja jõudnud tagasi Eestisse, ohkame kergendatult - oleme kodus! Kitsamalt võttes on meie juured seal, kus me sündisime, üles kasvamis, kus möödus meie noorus. Just vanemas eas tunneme selgemiini, kuidas kodu meid kutsu. Kodu, kus taevast on selgem, rohi roheline. See kodu asub meie südames ja ta on alati ootel. Sinna ihkame alati tagasi ka paljude-paljude aastate möödudes.

Nii sai selle suve hakul 2. juunil südame sunnil teoks Mõdriku küla elanike kokkutulek. Eelmine kokkutulek oli neli aastat tagasi, mil koguneti endise külakooli ette ja avati ka

mälestuskivi. Tänavune kokkutulek oli üheksas ja see toimus Lääne-Viru Rakendus- kõrgkooli juures.

Kokkutuleku idee tuli ühelt Vinni valla vanemalt elanikult Lea Basarovilt ja seda asus ellu viima Elmo Õunmaa. Teave anti edasi suusõnal ja telefoni teel. Nädala keskele planeeritud kokkutulek sai aga paljudele kohalesõidu takistuseks. Siiski kogusid meid üle kolmekümne. Siinkohal täname kõrgkooli rektorit Helle Noorvälja, kes meile kooli ruumid kasutada andis.

Alati on häid inimesi, kes on ühisürituse kordaminekuks valmis andma endast parima. Suur tänu Mõdriku kõrgkooli õppeprorektorile Merje Vaidele, Asta Orrole, Elmo Õunmaale. Tänu sõnad ka sponsoritele Vello Tafenaule ja

Peeter Põllule, kel küll pole Mõdriku otsust sidet, kuid kes kunagi ei ütle abist ära, kui see on võimalik.

Nii sai hea tuju ja pillimängu saatel ära lauldud hulga vana aja laule ja et sõnad sassi ei läheks, siis olid needki paberil ette antud allakirjutatu poolt.

Mõdriku koolimaja ajalooost rääkis Linda Pallas ja Mõdriku küla elust möisa ajal pajas Sirje Muru, jagades oma vanavanaema mälestusi. Nii mõnedki kohtumised olid aastakümnete tagused. Rõõmu ja melu jätkus tundideks. Vaheaegadel käidi ka mõisa pargi lähistel asuvat ja kultuurimälestiste riiklikus registris olevat täkussammast kaemas, mis on nüüdseks saanud tippu uue kera.

Olge te tänatud kõik, kes te tulla saite ja oma kohalviibimisega koosviibimist õnnestasite. Kuni me oleme üksteise jaoks olemas, on meie külad ja kodud olemas, on olemas meie maa, Eestimaa - ainus ja püha!

Vilve Tombach

Vinni sovhoos 75

2015. aasta sügisel täitub 75 aastat kunagise tuntud riikliku ühismajandi Vinni sovhoosi asutamisest. Endise Vinni sovhoosi töötajad kavandavad Vinni spordikompleksi 3. oktoobril end. töötajate kokkutulekut. Siinkohal avaldame Juhan Ratniku koostatud ülevaate Vinni sovhoosist, milles on kasutatud August Kondoja materjale.

Vinni sovhoos moodustati Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu (sisult ENSV valitsus) 3. oktoobri 1940. aasta määruse alusel Johan Diedrichsteini sihtasutusest. ENSV Põllutöö Rahvakommissaari poolt saadeti Vinni sovhoosi organiseerima Vaeküla Töödejuhataja Kooli lõpetanud ja Rootsis praktiliselt viibinud Viljandimaa noormees Johannes Täks. Sel ajal oli Vinni sovhoosi suurus 1349 ha (Vinni mõis ja Palasi mets).

Johannes Täks hukkus sovhoosi karja sõja eest varjamise ajal Roela-Puka metsas 31. juulil 1941. a.

Saksa okupatsiooni ajal jätkus Vinnis tegevus riigimõisana. Kasutati ka 40-50 sõjavangi tööd, kes olid antud Vinni mõisa käsutusse. Mõisa peahoones, endist aadlipreilide koolimaja, kasutati saksa sõjaväehaiglana, kus käisid abitöödel ka Vinni mõisa naised.

25. septembril 1944, pärast nõukogude võimu taaskehtestamist Virumaal jätkas Vinni sovhoos 1941. aastal katkenud tegevust. 1945. a. oli sovhoosis 86 töötajat, 83 lüpsilehma, 5 traktorit, 1 veoauto. Teravilja saadi 8,2 ts/ha, kartuleid 67,2 ts/ha, piima lehma kohta aastas 2053 kg.

Algul olid sovhoosi direktori-

ton Vapper rajas suure õunapuu aia. Arendati ehitustegevust Vinnis, Kütis, Roodeväljal.

1. mail 1954. a. määrati sovhoosi direktoriks endine Rakvere julgeolekuvolinik Vassili Jelizarov, kes oli Vinnis kuni 1. septembrini 1955. a. See periood langes kokku NLKP peasekretäri Nikita Hrustovi maisikasvatuskampaania algusega. Jelizarov hakkas sellest innuga kinni. Ta laskis üles künda kõik põldheina põllud ja need maisi täis külvata. Suurt maisisaaki oodates rajati mäekünkale silotranzeed, mis meenutasid puitvooderdiseiga sõjaaegseid kaevikuid. Tranzeed jäid aga tühjaks, sest maisisaaki polnud. Polnud ka põldheina. 1954-1955. a. talveperioodil saabus Vinni loomakasvatuses kurb madalseis. See seik meenutab kollektiviseerimise algust Nõukogude Liidus, kus partei saatis teraviljakasvatustööpiirkondadesse 25 000 ideelist parteisõdurit põllumajandust arendama. Tagajärjeks oli Suur Näljahäda.

1955. a. septembrist tuli direktoriks kõrgema põllumajandusliku haridusega spetsialist Heino Parkja. Tema juhtimisel sai sovhoos Jelizarovi aegsest madalseisust üle. Kaasaegsed meenutavad Heino Parkjat lugupidamisega. Parkja ajal, 1956. a. liideti Vinni sovhoosiga Sõpruse kolhoos ja 1957. aastal Järve kolhoos.

1956. aasta lõpul tuli Vinni sovhoosi peaaugronoomiks Siberist naasnud ennesõjaaegse Taani praktikaga Elmar Arula, kelle juhtimisel pandi Vinnis alus maaviljeluse tõusule järgne-

hoosi suurenemine. 1959. aastal liideti Vaeküla Põllumajandustehnikumi abimajandi maad ja nuumabaas Mõdrikul, 1963. aastal Papiaru reservmaad Roodeväljal.

Alates 1960. aastast hakkas sovhoos töötama kasumiga.

1962. aastal nimetati Vinni sovhoos nädissovhoosiks ülesandega levitada ja juurutada rajoonis ja vabariigis eesrindlike töökogemusi. Algul tegeles selle alaga Andres Reitalu.

Majandi esimesed edusammud aastatel 1959-1965: teavilja keskmine hektarisaak tõusis 16,9 tsentnerilt 37,3 tsentnerile, lehmade keskmine piimatoodang 3146-kg-lt 3857 kg-le. Sovhoositöötajate keskmine aastatöötasu tõusis 747 rublalt 1288 rublani. Alustati teede, tootmishoonete (masinakeskus, kuivatid, lüpsilaudad, katlamaja, sigalad) ja elamute ehitamist ning rekonstrueerimist. Kokku ehitati 37 tootmishoonet, 180 korterit, klubi, söökla, laiendati lasteaedu, tehti heakorratoid, kujundati haljasalaid.

Põllumajanduslike õppeasutuste tugevdamiseks ja õpilaste praktiliste tööde paremaks organiseerimiseks majandis liideti õppeasutused 1964. a suuremate majanditega – Vinni sai juurde läheduses asuva Mõdriku põllumajandustehnikumi ja hakkas kandma Vinni Nädissovhoostehnikumi nime. Esimeseks direktori asetäitjaks õppealal sai vanemagronoom Ants Orn. Eelmine tehnikumi direktor Ilmar Epner siirdus Lahemaa Rahvusparki arendama.

Tootmisnäitajad paranesid. 1964. aastal oli majandi suurus 5591 ha, teravilja kogutoodang 2791 tonni, teravilja hektarisaak 26,8 ts, kartuli hektarisaak 217 ts, piima kogutoodang 3013 tonni, piima väljalüps lehma kohta 3628 kg ja kasum 328 100 rubla.

Tootmistegevuse paranemine võimaldas parandada elu-olu ja töötingimusi. Kui veel 1958. aastal oli sügiseti teedel ja tootmishoonete ümbruses läbipääsmatu pori, siis 1962. aastal said Vinni keskuse, Roodevälja ja Vaeküla teed asfaltkattete. Vinnit hakkasid külastama välisdelegatsioonid.

Nädissovhoosi perioodil jätkus Vinni sovhoosi areng stabiilselt. Suurenen kasum, arenes ehitustegevus. Peale elamute ehitati sel perioodil Vinni lastepäevakodu (1955), Vinni klubi, spordihoone (1973).

Jätkus Vinni NST-le kõrgete valitsuse autasude omistamine, töötajate autasustamine. 1965. a. anti direktor Heino Kallastele sotsialistliku töö kangelase nimetus, 1966. aastal sai majand esikoha üleliidulises sotsialistlikus võistluses, 1967. aastal autasustati Vinni NST-d Tööpunalipu ordeniga.

Sõlmiti sõprussidemed teiste maade majanditega: Lätis Vecauce sovhoosiga, Gruusias Tselisenaki sovhoosiga, Ungaris Zolnoki komitaadi Kesktsiza riigimajandiga.

1971. a toimus Vinni NST oluline suurenemine - Vinniga ühendati Kaarli kolhoos.

1972. aastal omistati Vinni NST-le NSVL 50. aastapäeva juubelmärk.

1975. aastal sai Vinni NST vabariigi suurimaks sovhoosiks, kui Vinniga liideti Viru-Jaagupi sovhoos. Majandi maafondi suurus oli nüüd 15 524 ha, töötajaid 1200, lihttöölisi üle 900. Moodustati plaaniosakond Mart Valk'i juhtimisel, raamatupidamist juhtis Marve Morgen. Suurenen spetsialistide arv: 8 osa-

konnajuhatajat, 7 direktori asetäitjat, 8 peaspetsialisti, mitukümmend vanemspetsialisti, samapalju brigadire ja meistreid.

Suurmajandi tingimustes suurenes ehitustegevus kõrgis osakondades. Üks suuremaid objekte oli Viru-Jaagupi sigalakompleks, lisaks rohukuiviste katsetehasele valmis välistama (Saksa DV) tehnoloogia baasil jõusöödatehas. Nende ehituste eestvedajale teadusala asetäitjale Leo Salustele omistati põllumajandusdoktori teaduslik kraad.

1976. a. anti Vinni NST-le NLKP XXV kongressi aunimetus. 1980. a. autasustati Vinnit 10. viiaastaku teenetemärgiga.

1987. a. veebruaris andis direktor Heino Kallaste ameti üle Juhan Ratnikule, jades ise üheks direktori asetäitjaks. Varem, enne ja pärast aspirantuuri töötas Juhan Ratnik Vinnis peazootehnikuna. Vinni toodi ta üle Põdrangu sovhoosi direktori ametikohalt. Teatavasti langes Juhan Ratniku valitsemisperiood Vinnis kokku NSVL "perestroikaga" ja ENSV Isemajandava Eestiga (majandusprogrammi IME). Algasid reformid põllumajanduses. Esialgu jätkus Vinnis kõik vanaviisi.

1987. aastal tähistati pidulikult Mõdriku Põllumajandustehnikumi 60. aastapäeva. Sel aastal tuli direktori asetäitjaks õppealal pensioniikka jõudnud Evald Tõnisoni asemel Mihkel Sistik.

1988. aastal olid Vinni sovhoosi tootmisnäitajad endiselt head: majandi üldsuurus 15 387 ha, piimatoodang lehma kohta 4741 kg jne. Sel aastal oli majandil kõigi aegade suurim kasum - 5 853 000 rubla ehk oldi miljonärsovhoos.

1. septembril 1989. a. avati Vinni-Pajusti tammiku servas Vinni-Pajusti Keskkooli hoone, kus esialgu hakkas tööle põhikooli osa. Koolimaja ehitati Vinni NST, Ed. Vilde nim. kolhoosi ja Rakvere rajooni Rahvasaadikute Nõukogu Täitevkomitee finantseerimisel. Santechniliste ja viimistlustöödega abistas neid Rakvere Mehhaniseeritud Ehituskolonn (MEK, juht Lembit Kaljuvee).

1989. a. hakati tegema konkreetseid ettevalmistusi reformideks. Aluseks võeti Juhan Ratniku Eesti Majandusjuhtide Instituudis kursuste lõputöö Vinni NST reorganiseerimisest. See seisnes territoriaalsete osakondade iseseisvumises, mida toetaks katusorganisatsioon, mis pakub mitmesuguseid teenuseid: ehituse, tehnika remondi, elektri ja soojamajanduse, raamatupidamise ja ökonoomika vallas. Kavas oli luua hoiupank, milleks saadeti ökonomist Maie Eenmaa Tartu Kommertspanka stazee-riima. Kaks viimast ettevõtmist ei realiseerunud olude muutudes.

Ühismajandi pikast nimest saadi lahti omal algatusel - majandit hakati nimetama Vinni Sovhoostehnikumiks (ST). Kuni 1. septembrini 1989. a. otsustati vastu võtta talude tagasivõtmise taotlusi. Hakati ette valmistama sovhoosi muutmist rahvaetevõtteks (kolhoosi mõte tuli hiljem). Reformide teoreetiliseks juhiks sai direktori asetäitja finantsalal Tiit Eenmaa, tema aktiivsed abilised olid direktori asetäitjad Enno-Are Mähar, Leo

Vinni NST direktor Juhan Ratnik, direktori asetäitja Paul Randroo, partorg August Kondoja, ametiühingu komitee esimees Anu Are.

3. oktoobril algusega kell 12.00 tähistatakse Vinni Spordikompleksi end. sovhoosis töötanute KOKKUTULEKUGA Vinni sovhoosi 75. aastapäeva.

Meenutame olnud ja räägime tänasest päevast, mõtleme minevikus tehtu jäädvustamisele tulevikus.

Hea endine Vinni sovhoosi töötaja! Palun anna oma oma osalemisest kindlasti eelnevalt teada, et korraldus ja kokkutulek ladusamalt sujuks. Osalustasu 5 eurot saab tasuta kohapeal.

Korraldustoimkond
Info ja registr. tel 502 8298 (Marve Morgen)

August Kondoja ja Heino Kallaste.

Saluste jt. Majandi reorganiseerimise kavasid tutvustati tootmisnõupidamistel ja infolehes „Vinni Info“.

Talude tagasivõtmise taotlusi ei laekunud, seega rakendus osakondade ja tootmisüksuste baasil ühistute tegemise variant. 22. novembril 1989. a. moodustati Vinni ja Vetiku osakondade baasil Mõdriku Põllumajandusühistu, mille juhatajaks sai Vladimir Kostap. 1. detsembril 1989 moodustati ühistu Vinni abitootmiskompleks (jõusöödatehas), mida hakkas juhtima Tõnu Reissar.

Märkimisväärne, et 1989. aasta oli Vinni ST tootmises viimane suurmajandi aasta. Näiteks piima saadi lehma kohta 4852 kg aastas ja riigile müüdi piima 14 240,5 tonni.

13. veebruaril 1990. a. valiti Lääne-Viru Maavolikogu esimeheks valitud Juhan Ratniku asemele uut direktorit. Kandidaadi ei saanud nõutavat arvu poolt hääli ja direktori kohusetäitjana jätkas Enno-Are Mähar.

1. aprillil 1990. a. lahkus Vinni ST koosseisust järjekordse uue ühistuna Kaarli osakond, mis ühines EPT (Eesti põllumajandustehnika) Rakvere ühistuga.

1. juunil 1990. a. valiti Vinni ST uueks direktoriks Jaan Ots, kes varem oli olnud direktori asetäitja ehituse alal. Uus direktor ei muutnud reformide suunda. „Kõrgematest sfääridest“ oodati kollektiivmajandi moodustamise luba. Jaan Otsa juhtimisel

tähistati Vinni sovhoosi 50. aastapäeva. Selle peoga pandi ilus punkt Vinni sovhoosi eksisteerimisele. Eesti Vabariigi Valitsuse 25. septembri 1990. a. korralduse nr. 288-k alusel likvideeriti Vinni ST alates 1. detsembrist 1990. a.

Elu on näidanud, et territoriaalsete ühistute moodustamine on end õigustanud, sest suuremad tootmisüksused on olnud pankade silmis laenukõlblikud, ning see on võimaldanud tootmishoonete ehitamist ja tehnika uuendamist. Põllumajandussaaduste turuhindade ka määrgatava kõikumise on ühistud üle elanud ja on jätkusuutlikud.

Ouline on olnud ka juhtimiskogemuse ja riskivalmidusega ühistujuhtide olemaolu, nagu Tammikus OÜ Vinnis - Viivi Salmu ja Kalle Külaots, Piira Suurtalu OÜ-s Ülo Ülesoo ja Kalev Visnapuu, Vetiku Suurtalu OÜ Aleksandr Virolainen, Viru-Jaagupi Ühismajandis Enno Preemel, edasi juba Indrek Klammer oma ettevõtetega.

Tekkinud on ka hulki väikeettevõtteid puidu töötlemise, tehnika hoolduse, soojamajanduse ja seakasvatuse jne vallas.

Sovhoosi ajal ehitatud nn. sotsiaalsfääri objektid - lasteaed, spordihoone läksid üle vastloodud Vinni valla hallata ja teenivad elanikke edukalt edasi. Klubi on leidnud rakenduse kauplusena ja elamutes tegutsevad korteriühistud. Ajalooline Vinni mõisahooned ootab eraomanduse oma rakendust.

Toivo Sild, Aivo Aleste, Tõnu Reissar tehnika ülevaatusel.

teks lühikest aega M. Kurs, H. Hansson, A. Nobel.

14. aprillil 1947. a. määrati sovhoosi direktoriks Artur Janson, kes oli sellel kohal kuni 1. maini 1954. a. Tema valitsemise perioodil hakkas Vinni sovhoos suurenema. 1951. a. liideti Vinni sovhoosiga Kütis sovhoos, 1952. a. Roodevälja nuumloomade sovhoos, 1953. a. Kalinini nim. kolhoosi Kaarli maad 154 ha. 1954. a. lahutati Vinnist Kütis osakond, kus moodustati omaette sovhoos.

Jansoni perioodil saabus Vinni palju uusi tööpärisid, sh. palju ingerisoomlasi ja eestlasi, kes sõjakeerises olid sunnitud oma kodudest Leningradi oblastist lahkuma. Jansoni ajal läks sovhoosi majandus tõusuteed. Taim- ja loomakasvatuse kõrval pandi alus abitootmisele, aiandusele. Aianduse entusiast An-

vateks aastakümneteks.

1958. aasta juunis määrati Heino Parkja Rakvere Rajooni Põllumajandusinspektsiooni juhatajaks. Lühikeseks ajaks sai sovhoosi direktoriks Vinni peavetart A. Priks.

13. mail 1959. a. määrati sovhoosi direktoriks Heino Kallaste. Ta oli eelnevalt Väike-Maarja rajoonis pidanud mitmeid majandusjuhi ametid, omas häid organisatorivõimeid ning majanduslikku taipu. Vinnis alustas ta range kokkuhoiurežiimi ja sovhoosi varaga heaperemeheleku ümberkäämise kehtestamisega, mille tulemusel saadi juba samal, 1959. aastal lahti kahjumist. Vinni tuli tööle uusi võimekaid organisatorivõimeid ning majanduslikke ja tööliste. Moodustati Vinni, Sõpruse, Roodevälja, Vaeküla ja Vetiku osakonnad. Jätkus sov-

Vanakesed „kapist“ välja ja tänavatele!

Kui suur osa inimestest peab üheks prestiizi-näitajaks võimalikult uut ja uhket autot ning selle nimel kõvasti rabab, siis väiksem osa inimestest peab lugu minevikuhõngulistest autodest ja matab oma vaba raha vanade masinate putitamisse. Väga unikaalsed masinad on pigem atraktiivsed muuseumieksponaadid ja neid kohtab tänavaliikluses suhteliselt harva. Küll aga elavad meie tänavapilti autod, mis ca 30 aastat tagasi olid igapäevased, tänaseks aga pakuvad eakamatele mõnusa nostalgialaksu ja noorematele imestamist, kuidas ilma roolivõimu ja konditsioneerita üldse sõita sai.

Paljud vanade autode omanikud on kogunenud „automargi“ klubidesse, Lada-klubi ja Mosse-liiga on Eestimaal laialt tuntud. Kuna aga inimese üks iseloomumadusi on teadagi või(s)tlushimu, siis korraldatakse ka vanematele autodele erinevaid võistlu-kihutamisi. Kaks igaaastast üleestilist üritust, kus lisaks pedaalimisõu-sele ka muid oskusi ja teravat taipu vaja, on **Uunikute Talveralli** talvel ja **Uunikute Tähesõit** suviti. See on umbes 300-kilomeetrine etteantud legendi järgi orienteerumissõit, enamuses ikka metsa- ja väikestel kõrvalteedel. Legendis on ette nähtud ideaalkiirus, see pole sõit suurima kiiruse peale

(ehkki, eriti mõne legendilugemisvea puhul tuleb ikka „täiega hagu anda“ ja „käigud peeneks sõita“). Suvistel sõitudel on lisaväärtuseks suures osas õppimeduses sõit, talvel sõltuvalt ilmataadi tujudest külmakraadid ja lumehunnikud. Mõlema sõidu üheks oodatumaks tegevuseks on lisatähekiiruskatse liikluseks suletud teelõigul.

MTÜ Vinni Punn tegusad tiimid on unnikute raliidel osalenud aastast 2012. Esialgu sõitsime Mossedega, siis tuli mängu Volga- GAZ 24. Aastal 2014 vaatasime Lääne poole ja nüüd on meie ratsuks 1977. aastal ehitatud Rootsi raud-Volvo 244. Selle autoga osalesime ka käesoleva 1 suvel Uunikute 9. Tähesõidul, kus meie võidukas tiim saavutas kolmanda koha. Meie pronksitiimis olid seekord Margo Müller (paberri-, arvuti-, ristsõna- ja korrigeerimistö), Peep Pitsner (legendi lugemine ja käskude jagamine nii kiiruse kui suuna osas), Mart Pitsner (roolikeeramine ja kõigi käskude täitmine).

Siit ka üleskutse kõigile neile, kel mõni aastates automobiil või motikas kusagil küüni- või garaazi-nurgas roostetamas - andke vanakestele uus elu ja tulge „kapist välja“ tänavatele tuuritamaks!

Mart Pitsneri tekst, Margo Müllerli foto

Vinni sai Eestimaa suvemängudel 11. koha

Vinni vald on asunud osa võtma oma spordirahvaga Eestimaa valdade tali- ja suvemängudest. Tänavu toimusid 14. Eestimaa suvemängud Kuressaares 10.-12. juulini, kus võistles üle 4000 sportlase. Koos võistlesid maakonnad, linnad ja vallad, mis tegi sellest võistlusest ühe suurema spordivõistluse Eestis. Seega tuli rinda pista Eesti oma ala parimate sportlastega.

Meie vald oli esindatud kergejõustikus, jalgrattakrossis, judos, sumos, meeste võrkpallis, mälumängus, petankis, köieveos ja juhtide võistluses. Kahjuks ei saanud sel aastal osaleda jahilaskurid ja naisvõrkpallurid.

Häid emotsioone pakkusid kõik meie valla spordialade võistkonnad. Kergejõustiklased saavutasid kokkuvõttes tubli 15. koha. Välja suutsime panna ka 4x100m teatejooksuvõistkonnad. Kergejõustiku võistkonda kuulusid Anette Hallik, Ragnar Piirjõe, Katrin Männik, Anett Triebstock, Katariina Linde, Triinu Kunberg, Anne Kallavus, Jüri Bergmann, Kevin Vabaorg, Risto Põlluste, Aulis Tõemets, Janno Johanson, Kevin Möttus, Sten Tammik, Martin Tamm, Andrus Lein ja Uno Muruvee. Meie parimatena saavutas Andrus Lein meesveteranide esimeses grupis 3000m jooksus I ja 800m jooksus II koha.

Jalgratturid saavutasid kokkuvõttes valdadedest 5. koha. Võistkonda kuulusid Roland Toome, Mehis Leigri, Rita Toome, Lea Kivioja, Raimo Kivioja, Relika Toome, Andrus Ebber, Madis Sildvee. Jalgrattakrossis oli oma vanusegrupis N35 Rita Toome teine ja Roland Toome vanusegrupis M40 viies.

Mälumängurid Jaanus Käck, Heino Vaher, Hilje Pakkanen, Kaupo Nurk ja Valmar Liuhka jäid jagama 8.-9. kohta 20 võistkonna konkurentsis. Meie meesvõrkpallurid eesotsas kapteni Karmo Arosega jäid jagama 14.-16. kohta.

Petanki võistkonda kuulusid Ivar Ploom, Triinu Kunberg, Ere Tammeorg.

Meie noor köieveovõistkond oli kokkuvõttes tubli 9. kohal. Kindlasti said nad juurde kogemusi ja teadmisi sel omapärase alal edasi toimetamiseks.

Juhtide võistlusel oli valla au kaitsmas volikogu esimees Rauno Võrno, kelle võistlemine tõi valla võistkonnale vajalikud 40 lisapunkti.

Kõigi võistlustulemustega saab tutvuda www.joud.ee kodulehel.

Kahjuks olid meie valla paljud veteransportlased vigastatud ja siit jäi palju punkte kergejõustikus veel saamata. Kindlasti on ka meie vallas sportlasi, kes teevad sporti, aga ei ole endast veel märku andnud, et kaitsa Vinni valla spordiaua.

Sel aastal saavutasime suuremate valdade arvestuses kokkuvõttes 11. koha. Kokku osales Kuressaares 65 valda. Koos võistlemine sellistel võistlustel koduvalla eest loob meeldiva õhkkonna ja liidab meid ühtseks spordiperekonnaks.

Suure töö meie vallas on ära teinud Väino Kondoja, Riho Rannikmaa ja Mare Akel, kes järjepidevalt treenivad meie tulevikulootusi ja kelle juhendamisel saavutasime nii kõrge koha. Suur tänu neile abi eest ka Saaremaal!

Suur tänu kõigile Vinni valla sportlastele, kes leidsid aega esindada koduvalla Eestimaa suvemängudel! Oleme pildil ja igati kõvad konkurendid teistele suurematele valdadele.

Head harjutamist kõigile Vinni valla sportlastele. Palju uusi noor-sportlasi ja spordiaktiviste meie valda ning taaskohtumiseni 2016. tali- ja suvemängudel!

Uno Muruvee noorsoo- ja sporditöö spetsialist

Suvelõpu uudiseid Kadilast

22. augustil said järjekordselt kokku Kadila kooli vilistlased. Neile olid avatud ka endise Kadila koolimaja uksed, ka ajalootoad, mis ka kokkutulnutes huvi äratasid. Ajalootubades on juba palju vaadata. Siiski ei ole ajalootoad veel kaugeltki valmis. Sinna on vaja veel riuleid, laudu, kappe. Kui keegi vahetab välja oma mõõblit ja jääb midagi üle, siis võite alati meile pakkuda! Ajalootubade külastamiseks võtke ühendust allakirjutanuga.

13. septembril tähistame noortekeskuse lastega vanavanemate päeva. Kutsume külla vanaemad-vanaisad, küpsetame koos kooki, teeme viktorii-ni. Kuulame nende meenutusi, kuidas veetsid lapsed suve ajal, mil polnud nutitelefone ja arvuteid, ekrane. Täpsem info kuulutusetahvilil ja sotsiaalmeedias.

Septembris on plaanitud ka üks osta-müü-vaheta päev Kadila Seltsimajas. Praegu on paras aeg asuda ettevalmistustega.

Sügisel alguse puhul on kavas noortekeskuses avada sügisandide näitus.

Koos sügisega alustavad tegevust ringid. Kadila huumorirüüps soovib väga leida oma ridadesse paar uut liiget. Eelnev kogemus pole vajalik, paar korda kuus õhtuti käime koos.

Milvi Tubli, tel 55672658

Õnnitleme septembrikuu eakaid sünnipäevalapsi!

Aastad viivad, aastad toovad, aastad elukanga koovad. Mustri ise sisse trügid, tööd ja toimetused lügid. Elus niigi tuult ja äikest, kangasse koo palju päikest!

91 Vilma Tanning	83 Helja-Hildegard Lauri
89 Silva Laur	81 Koidu-Melanie Saluste
88 Alide Mägi	81 Ernst Pihlak
87 Linda Mäits	81 Väino Kanna
87 Meida Inno	80 Kalju-Voldemar Pirmipuu
86 Hilda Tisler	75 Lehti-Miralda Kabalnitiski
85 Mathilda Kuslap	70 Siiri-Elgine Jürna
84 Heino Kaljuveer	70 Teet Lood
84 Aili Saare	70 Vambola Sander
83 Arnet Tamm	

Kes ei soovi, et teda õnnitletakse infolehes, palun andke sellest teada vallavalitsusse tel. 325 8665 või 325 8650.

Sündis inimene!

Olge tublid isad-emand, kiüll saab inimene temast...

Kermo Sats – 4. juunil
Sten Muusik- 7.juulil
Jakob Jaurus – 9. juulil
Mattias Tiido - 24.juulil
Marleen Eliste - 27.juulil
Aron Karv - 30.juulil
Mirtel Karv - 30.juulil
Lenna Allika - 3.augustil
Amanda Vilumets - 4.augustil

Õnne emale ja isale, õnne maailmukesele!

Sise-, välisüksed, aknad, söögi-, diivanilauad, pingid, aiamööbel teile sobivates mõõtudes. Vinni vallas, tel 5349 6065.

Õie õmbleb, teeb rõivaste parandust, vahetab katkised lukud tervete vastu oma ateljees Pajustis Vinni vallaja I korrusel. Info tel 5343 2225.

TÖÖMÕNU OÜ

KÜTI SAEVESKI

(Töömõnu OÜ) müüb saematerjali, voodri- ja põrandalauda (ka kojuvedu), osutab saeveski teenust, nelikant hõõvel-dusteenust, metsa-materjali transporti metsaveoautoga.

Leiad meid üles, kui pöörad Rakvere-Luige 19. km posti juurest paremale

www.toomonu.ee
Info tööpäeviti 8-17: tel 508 9215, e-post: toomonu@toomonu.ee

Auto remont- ja rehvitööd Vinnis. Tel 5783 8999

Müüa küttepuid Vinnis. Tel 5783 8999

Teostame valdele, linnadele ja eraisikutele ohtlike puude raiet majade ja liinide läheduses, kalmistutel. vanade puude ohtlike oskte eemaldamist. puude seisukorra ja elujõu hindamist.

kinnistu hooldustööd (võsaraie, trimmerdamine, korrastamine, hoonete lammutus). Hinapakkumine ja konsultatsioon TASUTA. Tel: 58109846, e-post: puuderaie.info@gmail.com Kontaktisik: Tanel Pajo www.puuderaie.ee

Mälestame lahkunud vallakodanikke

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Selma Hermsalu	11.09.1930 – 18.06.2015
Ilmar Lumiste	19.08.1940 – 20.06.2015
Urmas Koljat	24.04.1975 – 10.07.2015
Silvia Põiklik	26.07.1946 – 20.07.2015
Karl Karafin	19.10.1931 – 01.08.2015
Aino Käis	23.12.1929 – 05.08.2015
Valdek Tirkov	01.06.1952 – 07.08.2015
Helga Lest	24.12.1930 – 08.08.2015
Janis Varts	05.07.1938 – 10.08.2015
Salme Pootsik	24.04.1924 – 15.08.2015

Koduvalla Sõnumid

Väljaandja: Vinni Vallavalitsus
Tartu mnt 2, 44603 Pajusti.
Tel 325 8650, e-post: vallavalitsus@vinnivald.ee.
Toimetaja Hilje Pakkanen, tel 32 58657, 5565 9396,

hilje.pakkanen@gmail.com. Tasuta. Tiraaz 2200. Trükitud trükikojas Trükis. Toimetus ei vastuta reklaamide sisu eest. Aitäh kõigile kaastööde eest! Teie uued kaastööd on oodatud 11. septembriks.

Eesti esimene folkloorifestival Viru Särus kutsub ajalugu jäädvustama

Tuleval aastal möödub 30 aastat Eesti esimesest folkloorifestivalist Viru Särus. Viru Särus olulisust eesti rahvakultuuri edendamisele on võrreldud laulva revolutsiooni tähtsusega kogu riigile. 1986. aastal Lahemaa Rahvuspargis toimunud Viru Särus (1986 – 2008) andis oma nimega eeskujuga teistele folklooripidudele - trallamitele, jas-karitele, piranditele, sarredel jt. Viru särust alguse saanud folklooripeod on muutunud meie kultuurimaastiku lahutamatuks osaks, folkloor igapäevaseks juuteemaks.

Särus algatajaks ja selle vaimseks juhiks algaastail oli Rakvere rahvatantsuansambli Tarvanpää eestvedaja Maie Orav. Festivali korraldajaks on olnud Lahemaa Rahvuspark, Virumaa Fond, Lääne-Viru Maa-avalitsus, Lääne-Viru Omavalitsuste Liit.

Vahetunud on kohad, korraldajad, kunstilised juhid, toimkondade liikmed. Jäänud on mä-

lestused, jäänud on virulaste oluline firmamärk Viru särus, mis vajab talletamist.

Folkloorifestivalil on olnud iga pillimees, tantsija, laulja oma isikupärase väljendusega oluline tegija. Viru särus on olnud palju dele osalistele ja asjalistele elamise viis ja elukestev õpe, esivanemate elude elus hoidmine ja nende tarkuste jagamine. Ehkki särus viimastel aastatel pole enam toimunud, on meie kätes, kuidas viia see rikkalik kogemus praegustele ja tulevastele põlvkondadele.

Koostöös erinevate koostööpartneritega kavandamisel mitmesuguseid sündmusi särus 30. aastapäeva tähistamiseks. Kavandamisel on näitus kogutud materjalidest ja fotodest, näidatav Viru särus filme ETV arhiivist, üllitada trükis või E- väljaanne vmt. Kavandamisel on konverents, kus vaadatakse tagasi folklooriliikumisele nii Virumaal kui ka kogu Eestis, analüüsitakse hetkeseisu ja seatakse sihte tulevikuks.

Viru Instituut soovib osaleda Viru Särus jäädvustamises, sest on leitud materjale, mis ei ole jõudnud muuseumidesse ega arhiividesse, kuid on viima-

ne aeg tuleviku jaoks need kokku koondada. Selleks on alustatud Viru Särus materjalide kogumist ja arhiveerimist tuleviku jaoks. Praeguse seisuga on maakonna muuseumides vähe materjale, korraldajad ei ole neid üle andnud ka arhiividesse. Paljudel korraldajatel, osalejatel, ka folklooripeo jäädvustajatel jpt on kindlasti veel oma käes palju huvitavat materjale, mis vajaksid samuti koondamist ja säilitamist, et oleksid tulevikus asjahuviilistele paremini kättesaadavad.

Loodetavasti on särudel osalenud esinejatel ja külalistel on materjale (fotosid, filme, meeneid, kavasid) ja kirjapandud mälestusi, mis sobiksid anda eksponaatideks kavandavatele näitustele, siis palume need saata Viru Instituudi projektijuhi Marge Lepikule elektrooniliselt marge@viruinstituut.ee või võtta ühendust telefonitsi 505 4319, et kokku leppida kohtumises.

Oleme nõus tegema fotodest jmt ka koopiaid, kui omanik esemeist loobuda ei soovi. Oleme tänulikud kõigile, kes särus jäädvustamisel kaasa on nõus tegema ning sõna viima säruga seotud kohtadesse üle Eesti ja kauge- malgi.

Marge Lepik